

YANGI O'ZBEKISTON TA'LIM TIZIMIDA INTEGRATSIYALASHGAN TA'LIM MODELINI SHAKLLANTIRISHDA XORIJ TAJRIBASI

Eshonqulova Madina Ziyodulla qizi

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti Pedagogika fakulteti boshlang'ich ta'lim
yo'nalishi 4-bosqich talabasi

Email : madinaeshonqulova343@gmail.com

Toshkenboyeva Noila Akmal qizi

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti Pedagogika fakulteti boshlang'ich ta'lim
yo'nalishi 4-bosqich talabasi

Email : noilatoshkanboyeva@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17347024>

Annotatsiya. Mazkur maqolada Yangi O'zbekiston ta'lim tizimida integratsiyalashgan ta'lim modelini shakllantirish jarayonida xorijiy davlatlar tajribasi tahlil qilingan. Finlyandiya, Janubiy Koreya va Yaponiya ta'lim tizimlari misolida fanlararo integratsiya, kompetensiyaviy yondashuv va innovatsion metodlarni joriy etish yo'llari yoritilgan. Tadqiqot natijalari O'zbekiston ta'lim tizimida uzviylik va sifatni oshirishda xorij tajribasidan samarali foydalanish zarurligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: integratsiya, ta'lim tizimi, xorij tajribasi, innovatsiya, kompetensiya, Finlyandiya, Koreya, pedagogika, uzviylik, sifatli ta'lim.

Аннотация : В данной статье проанализирован зарубежный опыт формирования интегрированной модели образования в системе нового Узбекистана. На примере образовательных систем Финляндии, Южной Кореи и Японии рассмотрены пути внедрения междисциплинарной интеграции, компетентностного подхода и инновационных методов. Результаты исследования показывают необходимость эффективного использования зарубежного опыта для повышения преемственности и качества образования в Узбекистане.

Ключевые слова: интеграция, образовательная система, зарубежный опыт, инновации, компетенция, Финляндия, Корея, педагогика, преемственность, качественное образование

Abstract. This article analyzes foreign experience in forming an integrated education model in the New Uzbekistan education system. Using examples from Finland, South Korea, and Japan, it highlights the introduction of interdisciplinary integration, competency-based approaches, and innovative teaching methods. The results show the importance of effectively using international experience to enhance continuity and quality in Uzbekistan's education system.

Keywords: integration, education system, foreign experience, innovation, competence, Finland, Korea, pedagogy, continuity, quality education.

Bugungi kunda ta'lim sohasida yuz berayotgan tub islohotlar Yangi O'zbekiston taraqqiyotining eng muhim ustunlaridan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ta'kidlaganidek, "ta'limni isloh qilmasdan turib, jamiyatni rivojlantirish mumkin emas". Shu bois mamlakatimizda uzluksiz ta'lim tizimini takomillashtirish, uning har bir bosqichi o'rtasida uzviylik va integratsiyani ta'minlash davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib qoldi. Integratsiyalashgan ta'lim modeli deganda o'quv jarayonida

turli fanlar, g'oyalar va amaliy faoliyatlar o'zaro bog'liq holda tashkil etilishi tushuniladi. Ta'lim jarayonidagi integratsiya — inson kapitalini rivojlantirishga, bilimning amaliyot bilan uyg'unlashuviga xizmat qiladi. So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, raqamli va kompetensiyaviy yondashuvlarni joriy etish, innovatsion pedagogik texnologiyalarni keng tatbiq etish bo'yicha qator hujjatlar qabul qilindi. Jumladan, "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun (2020-y.), "Ilm, ma'rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish konsepsiyasi", hamda 2030-yilgacha mo'ljallangan "Milliy ta'lim dasturi" ta'limdagi integratsiya tamoyillarini bosqichma-bosqich amalga oshirishni nazarda tutadi. Yangi O'zbekiston ta'lim siyosatida integratsiyalashgan yondashuvning afzalligi shundaki, u o'quvchilarga turli fanlarni o'zaro bog'lab, dunyoni yaxlit ko'rinishda anglash imkonini beradi. Misol uchun, tabiiy fanlarni matematika, texnologiya va san'at bilan birgalikda o'rganish nafaqat o'quvchi tafakkurini kengaytiradi, balki uni amaliy faoliyatga tayyorlaydi. Shu bois "STEAM" (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) yo'nalishidagi integratsion modellar O'zbekiston ta'lim tizimiga bosqichma-bosqich kirib kelmoqda.

Bugungi kunda ta'lim tizimining izchilligi va uzluksizligini ta'minlash masalasi nafaqat milliy darajada, balki xalqaro miqyosda ham dolzarb masalalardan biri bo'lib bormoqda. O'zbekiston ham bu borada o'zining milliy ta'lim siyosatini xalqaro tajriba bilan uyg'unlashtirishga intilmoqda. Integratsiyalashgan ta'lim modeli mohiyatiga ko'ra, o'quvchi va talabning bilim, ko'nikma hamda kompetensiyalarini izchil rivojlantirishga xizmat qiladi. Finlyandiya tajribasiga murojaat qilganda, u yerda ta'limning barcha bosqichlari yagona davlat strategiyasiga asoslanadi. Maktab o'qituvchilari universitetlar tomonidan tayyorlanadi, pedagogika fakultetlari esa maktablar bilan bevosita hamkorlikda ishlaydi. Bu tizim o'qituvchilarni nafaqat nazariy, balki amaliy jihatdan ham tayyorlashga yordam beradi. Shu tarzda o'rta va oliy ta'lim o'rtasida tabiiy uzviylik shakllanadi.

Janubiy Koreyada esa "Lifelong Learning Act" asosida ta'limning har bir bosqichi bir-birini to'ldiradi. O'rta ta'lim bosqichida kasbiy yo'nalishlar erta shakllantiriladi, oliy ta'limda esa o'sha yo'nalishning chuqurlashtirilgan turlari davom ettiriladi. Bu esa integratsiyaning amaliy natijasi sifatida o'quvchi shaxsida aniq maqsad va kasbiy motivatsiyaning kuchayishiga olib keladi.

O'zbekiston tajribasida ham so'nggi yillarda bu yo'nalishda sezilarli o'zgarishlar kuzatilmoqda. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun, "Uzluksiz ta'lim tizimini yanada takomillashtirish konsepsiyasi" va "Ilm, ta'lim va innovatsiyalar integratsiyasi dasturi" ana shunday islohotlarning asosiy yo'nalishlarini belgilab berdi. Pedagogika universitetlari huzurida tashkil etilgan "tajriba maktablari", "pedagogik laboratoriyalar" va "mentorlik tizimi"lar ta'lim bosqichlari o'rtasidagi aloqani mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, xorij tajribasi shuni ko'rsatadiki, integratsiyani muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun bir nechta omillar muhim ahamiyatga ega: ta'lim dasturlarining mosligi, o'qituvchilarni qayta tayyorlash tizimi, o'quvchilarning individual rivojlanish yo'nalishlarini hisobga olish, hamda innovatsion texnologiyalarni o'quv jarayoniga keng joriy etish. O'zbekiston uchun bu omillarni mahalliy sharoitga moslashtirish orqali ta'limda yangi, samarali integratsion modelni shakllantirish imkoniyati mavjud.

Xulosa qilib aytganda, ta'lim tizimini integratsiyalash jarayoni Yangi O'zbekiston taraqqiyotining ustuvor yo'nalishlaridan biridir. Integratsiyalashgan ta'lim modeli nafaqat

o'quvchi va talabaning bilim, ko'nikma hamda kompetensiyalarini izchil rivojlantirishga, balki ularning kasbiy shakllanishiga, hayotiy maqsadini aniq belgilashiga ham xizmat qiladi. Shu bilan birga, ta'lim integratsiyasini yanada samarali qilish uchun xalqaro tajribalardan olingan eng muhim jihatlar — o'quv dasturlarining mosligi, o'qituvchilarning malakasini uzluksiz oshirib borish, innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish — milliy tizimga chuqur singdirilishi lozim. Integratsiyalashgan ta'lim modelini shakllantirish, aslida, inson kapitalini rivojlantirishning strategik yo'nalishi hisoblanadi. U o'quvchi va talabaning ijodiy tafakkurini rivojlantirish, ularni zamonaviy kasblarga tayyorlash, hamda milliy qadriyatlar va xalqaro standartlar uyg'unligini ta'minlash orqali Yangi O'zbekistonning ta'lim sohasida global raqobatbardoshligini oshiradi. Shunday qilib, xorij tajribalarini milliy sharoitga moslashtirish, ularni amaliyotga tatbiq etish va ta'lim bosqichlari o'rtasidagi aloqani mustahkamlash — zamonaviy O'zbekiston ta'lim siyosatining eng muhim vazifalaridan biri bo'lib qolmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdurahmonova, N. R. Integratsion ta'lim texnologiyalari: nazariya va amaliyot. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020. – 156 b
2. Karimova, D. "Oliy va o'rta ta'lim integratsiyasida innovatsion yondashuvlar: xorijiy tajriba tahlili." Ta'lim va innovatsiya jurnali, №4, 2023, 45–51-betlar.
3. Mirziyoyev, Sh. M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2022. – 84-bet.
4. Tursunov, A. M. Ta'lim tizimida uzluksizlik va integratsiya tamoyillari. – Toshkent: Istiqlol nashriyoti, 2021. – 192 b.
5. Denov Tadbirkorlik va Pedagogika Instituti. Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvi bo'yicha ilmiy-amaliy seminar materiallari. – Denov, 2024-yil.